

1446-02

STARTNOTITIE GLASTUINBOUWLOCATIE CALIFORNIE

GRONDEXPLOITATIEMAATSCHAPPIJ CALIFORNIE I.O.

24 juni 2004

110501/CE4/001/200942

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding voor deze startnotitie	3
1.2	Doel van de m.e.r.-procedure	4
1.3	Inspraak belanghebbenden	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Het voornemen	7
2.1	Waarom een uitbreiding van glastuinbouw?	7
2.2	Locatiekeuze	9
2.3	Begrenzing van de locatie	11
2.4	Voorgenomen activiteit en doel	12
3	Beleidskader en huidige situatie	14
3.1	Vastgestelde kaders	14
3.2	Beleidskader	14
3.3	Te nemen besluiten	15
3.4	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	16
4	Proces van alternatiefontwikkeling	21
4.1	Algemeen	21
4.2	Voorlopig voorkeursalternatief (VVA)	21
4.2.1	Uitgangspunten VVA	21
4.2.2	De ruimtelijke inrichting	22
4.3	Hoe verder in het MER	23
5	Te verwachten milieueffecten	26
5.1	Algemeen	26
5.2	Te beschouwen milieueffecten	26
5.3	Verkenning milieueffecten	27
5.4	Beoordelingskader	32
6	Verdere procedure en tijdsplanning	34
6.1	Procedure	34
6.2	Tijdsplanning	36
6.3	Rolverdeling partijen	36
6.4	Inspraakmomenten	37
	Bijlage 1 Toelichting op locatiebegrenzing	38
	Bijlage 2 Planontwerp	41
	Bijlage 3 Verklarende woordenlijst	46
	Colofon	48

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 AANLEIDING VOOR DEZE STARTNOTITIE

De Grondexploitatiemaatschappij Californië heeft het voornemen om op de locatie Californië in de gemeente Horst aan de Maas een glastuinbouwgebied te ontwikkelen met een bruto oppervlakte van 271 hectare. Om dit voornemen planologisch mogelijk te maken is een wijziging van het geldende bestemmingsplan noodzakelijk.

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage van de Wet milieubeheer (Besluit m.e.r.; Stb. 1994, nr. 540, zoals gewijzigd bij besluit van 7 mei 1999, Stb. 224) geldt de m.e.r.-procedure bij de aanleg van een glastuinbouwgebied van 100 ha of meer (Besluit m.e.r., onderdeel C, categorie 11.3). Hierbij gaat het om de volledige activiteit, dat wil zeggen de kaveloppervlak bestemd voor glastuinbouw samen met de oppervlakte benodigd voor alle niet-glastuinbouw bebouwing, wegen, water en groen, die immers niet los kunnen worden gezien van de glastuinbouwbestemming zelf.

MER bij Provinciaal Omgevingsplan Limburg

LOCATIEKEUZE

In het Besluit milieueffectrapportage is aangegeven dat een milieueffectrapportage (MER) in een zo vroeg mogelijk stadium van besluitvorming, bij voorkeur op het niveau van locatieafwegingen, opgesteld dient te worden. Het besluit geeft immers aan dat het MER gekoppeld dient te zijn aan het plan dat als eerste in de aanleg van, in dit geval glastuinbouw, voorziet. Het betreffende plan dient concreet te zijn en uitspraken te doen over bijvoorbeeld de functie, begrenzing en inrichting van het gebied. Tevens dient dit plan voor beroep vatbaar te zijn, hetgeen betekent dat er elementen in dienen te zitten waartegen eenieder bij de rechtbank (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State) het betreffende besluit kan aanvechten.

Vanuit voorgaande wetenschap heeft de provincie Limburg ervoor gekozen om een concreet voor beroep vatbaar besluit over de glastuinbouwlocatie Californië te nemen. Een dergelijk concrete beleidsbeslissing, leidt tot de plicht voor het opstellen van een MER en het volgen van de m.e.r.-procedure. Op het niveau van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) is in dit kader een MER gericht op de locatiekeuze uitgevoerd, waarin 16 verschillende locaties voor glastuinbouw zijn onderzocht. Na vergelijking en weging van optredende effecten en economische mogelijkheden zijn in het MER vier locaties verder onderzocht. Deze vier locaties waren ten aanzien van optredende effecten nagenoeg gelijk. De locaties Californië en Siberië zijn hiervan als projectvestigingslocaties gekozen, vanwege de iets gunstigere milieubeoordeling en vanwege de mogelijkheid om aan te haken bij de bestaande projectvestigingen voor glastuinbouw. Het MER voor de locatiekeuze is getoetst door de Commissie-m.e.r., die oordeelde dat deze provinciale MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over nieuwe locaties.

Bij de behandeling van het POL bij de Raad van State (RvS) is echter gebleken dat het POL ten aanzien van de glastuinbouwlocaties niet gezien kan worden als een concrete beleidsbeslissing. Het besluit is niet concreet aangezien er op het niveau van percelen nog geen duidelijkheid is gegeven of deze gebruikt blijven worden op de huidige wijze of dat er een verandering naar projectvestiging glastuinbouw dient op te treden. Verder is door de RvS geconstateerd dat er onvoldoende inzicht is gegeven in de op de locatie aanwezige natuurwaarden en hoe hiermee omgegaan dient te worden. In feite zegt de uitspraak van de RvS dat er door de provincie slechts beleidsmatig is aangegeven hoe de locatie Californië ontwikkeld kan worden. Hiermee is het 'harde' karakter van de concrete beleidsbeslissing komen te vervallen. De consequentie hiervan is dat niet het POL, maar het bestemmingsplan wordt aangewezen als het eerste ruimtelijke plan waarin de locatie wel concreet wordt geregeld, waardoor voor een bestemmingsplanwijziging alsnog een m.e.r.-procedure gevolgd dient te worden. Daar de locatiekeuze op basis van het provinciale MER niet meer ter discussie staat, betreft het MER in het kader van de besluitvorming over een nieuw bestemmingsplan, een MER gericht op de inrichting van de glastuinbouwlocatie Californië.

MER bij bestemmingsplanwijziging

Op basis van de bestemmingen die op de locatie Californië van toepassing zijn kan zonder een bestemmingsplanwijziging in meer of mindere mate een ontwikkeling tot glastuinbouw gerealiseerd worden. Op bestemmingsplanniveau dient voor de bepaling van de m.e.r.-plicht echter gekeken te worden naar de omvang van de activiteit en niet naar de omvang van de bestemmingsplanwijziging (uitspraak Ruigoord). De mogelijkheden die het vigerende bestemmingsplan nu biedt zijn derhalve slechts ten dele relevant. De gebiedsdelen waar nu reeds glastuinbouw geëxploiteerd wordt, kunnen (indien passend binnen het beoogde ontwikkelingstraject) buiten de bepaling van de omvang gehouden worden. Andere gebiedsdelen, waar de ontwikkeling tot glastuinbouw mogelijk is, maar nog geen glastuinbouw gerealiseerd is, dienen wel meegenomen te worden bij de bepaling van de omvang. Dit geldt ook voor de gebiedsdelen waarvoor de bestemming moet worden gewijzigd in glastuinbouw. Indien het totaal van de nog niet ontwikkelde glastuinbouw en de gewenste nieuwe bestemming glastuinbouw de 100 ha (bruto) overschrijdt, is er sprake van m.e.r.-plicht. Omdat de gemeente Horst aan de Maas een integrale en projectmatige ontwikkeling van het glastuinbouwgebied voor staat en dus de bestemmingsplanwijziging op het gehele gebied van toepassing is, wordt de 100 ha norm overschreden en wordt ten behoeve van de besluitvorming over de verdere inrichting van het gebied de m.e.r.-procedure doorlopen.

INRICHTING

1.2

DOEL VAN DE M.E.R.-PROCEDURE

Doel van m.e.r. is het milieubelang, naast andere belangen, een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijk belangrijke gevolgen voor het milieu. In dit geval betreft het de besluitvorming over het ruimtelijk plan – het nieuwe bestemmingsplan – voor het glastuinbouwgebied Californië. Procedureel betekent dit een koppeling van de m.e.r.-procedure aan de bestemmingsplanprocedure. Inhoudelijk betekent dit dat de mogelijke gevolgen voor het milieu door de glastuinbouwontwikkeling, worden onderzocht en vastgelegd in een milieueffectrapportage (het MER).

De m.e.r.-procedure geeft betrokkenen vroegtijdig de kans aanbevelingen te doen over hetgeen in het MER onderzocht gaat worden. Daarnaast heeft de m.e.r.-procedure de functie om de voorgestelde invulling van een activiteit met mogelijk belangrijke gevolgen voor het milieu – in dit geval de ontwikkeling van glastuinbouw – te overdenken en (vanuit milieuoogpunt gezien) realistische voorstellen te doen voor een alternatieve invulling. Tot

slot wordt bij de m.e.r.-procedure een onafhankelijke instantie, de Commissie voor de milieueffectrapportage (commissie-m.e.r.), betrokken bij de vraag of alle feiten kloppen en of alle relevante (milieu)aspecten in beschouwing zijn genomen.

1.3

INSPRAAK BELANGHEBBENDEN

Voorliggende Startnotitie is de eerste stap in de m.e.r.-procedure. De functie van de Startnotitie is daarbij drieledig:

- markering van de formele start van de m.e.r.-procedure door bekendmaking van de Startnotitie;
- het informeren van de betrokken personen en instanties over de voor de besluitvorming relevante aspecten van het voornemen;
- richting geven aan de inhoud van het op te stellen MER.

De Startnotitie geeft op hoofdlijnen inzicht in het 'wat', 'waar' en 'waarom' van de voorgenomen activiteit glastuinbouw op de locatie Californië en het 'hoe' en 'wanneer' van de gekoppelde m.e.r.-/bestemmingsplanprocedure. Het doel hiervan is de belanghebbenden voldoende informatie te geven over het initiatief als zodanig en over wat wel en wat niet in het MER uitgezocht zal worden. Via de mogelijkheid van inspraak op de Startnotitie kunnen belanghebbende aangeven welke informatie met het MER beschikbaar dient te komen.

Nadat de Startnotitie door het College van Burgemeester & Wethouders van de Gemeente Horst aan de Maas is vastgesteld volgt de inspraakperiode op deze Startnotitie. Inspraakreacties met betrekking tot de Startnotitie kunnen worden gericht aan het bevoegd gezag:

College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Horst aan de Maas
Afdeling Ruimte & Milieu
Postbus 6005, 5960 AA HORST
Onder vermelding van m.e.r. glastuinbouwlocatie Californië

Het bevoegd gezag in de persoon van de heer M. van Heereveld (tel. 077 4779 777) is aanspreekpunt voor informatie met betrekking tot de m.e.r.- of de bestemmingsplanprocedure. Inhoudelijke vragen met betrekking tot de Startnotitie of over het glastuinbouwproject Californië als zodanig, kunnen worden gericht aan de initiatiefnemer: GEM Californië i.o., correspondentieadres: gemeente Horst aan de Maas, Afdeling Ruimte & Milieu, Postbus 6005, 5960 AA Horst ter attentie van de heer W. Theijse, (tel. 0651 221 543, e-mail wybe.theijse@atoskpmgconsulting.nl).

1.4

LEESWIJZER

In de Startnotitie wordt in hoofdlijnen ingegaan op:

- De aanleiding van deze m.e.r-procedure, wat er aan vooraf is gegaan en het doel van deze m.e.r-procedure. Daarnaast welke inspraak mogelijkheden er voor belanghebbende zijn en tot wie zij zich kunnen richten (hoofdstuk 1).
- Waarom er een noodzaak bestaat om de glastuinbouw uit te breiden, waarom deze locatie gekozen is, wat de begrenzing van de locatie is en welke doelstelling voor de verder ontwikkeling gesteld is. (hoofdstuk 2).
- De kaders waarbinnen de glastuinbouw op de locatie Californië ontwikkeld kan worden, welke besluiten nog moeten volgen en een beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling op hoofdlijnen (hoofdstuk 3).
- De onderscheiden inrichtingsalternatieven, de werkwijze daarbij en de bouwstenen waarmee de inrichtingsalternatieven verder worden ontwikkeld in het MER (hoofdstuk 4).
- De relevantie milieueffecten, een verkenning van de milieueffecten en het beoogde beoordelingskader voor de toetsing van de milieueffecten (hoofdstuk 5).
- De verdere procedure van de m.e.r.- en bestemmingsplan, tijdsplanning, roiverdeling van de partijen en inspraakmomenten (hoofdstuk 6).

In de bijlagen is relevante achtergrondinformatie gegeven.

HOOFDSTUK 2 Het voornemen

2.1 WAAROM EEN UITBREIDING VAN GLASTUINBOUW?

BELANG VAN DE GLASTUINBOUWSECTOR IN LIMBURG

Binnen de provincie is de glastuinbouw in Noord- en Midden-Limburg een belangrijke economische en ruimtelijke factor. Hiervoor is een geprognosticeerde autonome groei voorzien. Daarnaast is ruimte nodig voor verplaatsing van glastuinbouwbedrijven uit gebieden waar een herstructurering van glastuinbouw is voorzien. Californië is een van de tien nieuw te ontwikkelen projectvestigingslocaties die op basis van het Bestuurlijke Afsprakenkader tussen het Ministerie van LNV en de Land- en Tuinbouworganisatie Nederland zijn aangewezen.

De regio Zuidoost-Nederland is in oppervlakte het grootste tuinbouwgebied van Nederland; qua productie komt deze regio op de tweede plaats. De ruim 600 agrarische bedrijven in de gemeente Horst aan de Maas vormen een belangrijk aandeel binnen dit potentieel. Binnen de genoemde 600 agrarische bedrijven valt met name het aandeel van de glastuinbouw (175 ha), vollegrondsgroenteteelt (875 ha), boom- en rozenkwekerijen (520 ha) en de champignonteleelt (teeltoppervlakte 125.000 m² = ruim 10% van de Nederlandse productie) op. Daarnaast kent het gebied veel intensieve veehouderij.

Naast de primaire productie is ook de toelevering, de verwerking, de handel, onderzoek (PPO), onderwijs (AOC) en voorlichting sterk vertegenwoordigd. Voor de toeleverende en verwerkende industrie zijn de bedrijventerreinen Hoogveld en Melderslosche Weiden in de gemeente Horst aan de Maas aangewezen als bovenregionale vestigingslocatie. Beide bedrijventerreinen zijn inmiddels gerealiseerd. De handel concentreert zich op het terrein van de gemengde veiling ZON in Venlo, onder te verdelen in ZON (groenten en fruit) en FloraHolland vestiging ZON (bloemen en planten). Op het veilingterrein bevindt zich daarnaast het ZON Fresh Park, een logistiek centrum waar bedrijven zijn gevestigd die actief zijn in de verwerking en distributie van groente, fruit, bloemen, planten en boomkwekerijproducten. In Straelen (in Duitsland, gelegen op 10 km afstand van veiling ZON) is recentelijk een nieuwe bloemenveiling geopend.

De ligging ten opzichte van Duitsland heeft er toe bijgedragen dat Duitsland de belangrijkste afzetmarkt is geworden voor de glastuinbouw in Zuidoost-Nederland (met name het Ruhrgebied). Binnen een straal van 100 km bevinden zich 17,5 miljoen consumenten.

UITBREIDING GEWENST

De regio Zuidoost-Nederland en specifiek Noord- en Midden-Limburg ligt op een strategische positie en op grond van bovenstaande ontwikkelingen is uitbreiding van glastuinbouw noodzakelijk en wenselijk. De specifieke ontwikkelingen binnen de sector ten aanzien van bedrijfs- en afzetstructuren, schaalgrootte, collectieve voorzieningen en

duurzaamheidsaspecten, zijn voor het Bestuurlijk Overleg Glastuinbouw en het College van GS van Limburg, aanleiding om de groei van de glastuinbouw niet verspreid, maar bij voorkeur geconcentreerd op zgn. projectvestigingslocaties plaats te laten vinden. Dit is uitgewerkt en vastgelegd in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (2002). Eén van die projectvestigingslocaties is Californië (in de volgende paragraaf wordt de locatiekeuze nader toegelicht). Ook in de onlangs gepubliceerde Nota Ruimte (2004) wordt dit onderstreept. In de Nota Ruimte is Californië samen met Siberië aangeduid als een landbouwontwikkelingsgebied voor glastuinbouw. Een landbouwontwikkelingsgebied is een duurzaam ingericht en landschappelijk goed ingepast gebied, waarin ruimte wordt geboden voor nieuwvestiging en uitbreiding van glastuinbouwbedrijven. Het gaat hierbij ook om agro-gerelateerde bedrijven als onderdeel van de agrokolom.

CONCRETE VRAAG NAAR VESTIGINGSMOGELIJKHEDEN

In het kader van de STIDUG-aanvraag d.d. september 2002 heeft een beperkte inventarisatie plaatsgevonden bij bedrijven in de regio en met name in het Maasdal. Op grond van die inventarisatie is door VEK in 2002 een inschatting gemaakt van een behoefte/invulling van 120 ha glas in het gebied Californië. Voor van het businessplan zijn in 2003, twintig interviews gehouden bij ondernemers die mogelijk interesse hebben in vestiging in Californië. Deze ondernemers zijn aangeleverd door betrokken partijen en zijn afkomstig uit de directe omgeving en met name het Maasdal. Uit deze gesprekken kwam een concrete behoefte bij deze ondernemers voor de korte termijn van 34 ha en voor de langere termijn (2005-2007) maximaal 70 ha. Omdat voor vestiging in Californië nog geen enkele acquisitie is gepleegd en ondernemers nauwelijks geïnformeerd zijn over de vestigingsmogelijkheden en -voorwaarden blijft het inzicht in de behoefte beperkt. Spontaan hebben zich in de afgelopen periode nog meer ondernemers gemeld die vanwege het vigerende beleid geen toekomst zien op hun huidige locaties. Op grond van die reactie gaat de GEM momenteel uit van de geïnventariseerde vraag van 176 ha bij 13 ondernemers. Het betreft allen ondernemers uit de regio.

STREVEN NAAR DUURZAAM GLASTUINBOUWGEBIED

Zoals reeds aangegeven kan op basis van het huidige bestemmingsplan in een substantieel deel van het plangebied, zonder een bestemmingsplanwijziging, glastuinbouw worden gerealiseerd. Met andere woorden de benodigde uitbreiding van glastuinbouw kan als autonome ontwikkeling plaatsvinden. Dit betekent echter een perceelsgewijze realisatie van glastuinbouwbedrijven met de bestaande verkaveling als uitgangspunt voor de inrichting. Hierdoor:

- ontstaat een onrustig ruimtegebruik in het gebied, zoals met het verkavelingspatroon van de bestaande glastuinbouwbedrijven reeds zichtbaar wordt (ordering van de ruimte);
- wordt onvoldoende samenhang gerealiseerd tussen de verschillende ruimtelijke functies (droge en natte infrastructuur, te realiseren bedrijfskavels, bestaande bebouwing en groenvoorzieningen) in het gebied en tussen het gebied en de omgeving (ruimtelijke kwaliteit);
- blijven kansen liggen om collectieve voorzieningen (energie, giet-/afvalwater, productverwerking, e.d.) te realiseren (kosten- en milieuvoordelen), ook in samenhang met de omgeving;
- is de innovatiekracht beperkt tot/afhankelijk van het individuele bedrijf, waardoor slechts in beperkte mate kan worden geanticipeerd op toekomstige ontwikkelingen (benutting innovatiepotentie).

Vanuit de gedachte van projectvestigingen is dit niet gewenst. Door deze locatie als één geheel te ontwikkelen ontstaat de mogelijkheid een sprong in duurzaamheid te realiseren c.q. om sturing te geven aan de ontwikkeling van een duurzame glastuinbouw.

Daar komt bij dat het huidige bestemmingsplan ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden voor glastuinbouw, dat wil zeggen de oppervlakte en de begrenzing van de locatie Californië, in lijn moet worden gebracht met het beleid en de begrenzing zoals deze is opgenomen in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg.

2.2

LOCATIEKEUZE

In het kader van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) is een m.e.r.-procedure doorlopen voor het concreet aanduiden van locaties voor glastuinbouw.

Als zoekgebied voor potentiële projectvestigingslocaties waren de zogenoemde centrumgebieden voor glastuinbouw uit het Streekplan Noord- en Midden-Limburg genomen, aangevuld met de locaties Siberië en Californië, die gedeeltelijk buiten de centrumgebieden liggen. De centrumgebieden zijn destijds aangewezen op basis van een brede ruimtelijke en milieutechnische afweging binnen de regio. Hierbij hebben de volgende zaken onder andere een rol gespeeld:

- ligging ten opzichte van de Provinciale Ecologische Structuur (PES);
- het landschappelijke basis- en het bebouwingspatroon (en geomorfologisch en cultuurhistorisch patroon);
- aangewezen milieubeschermingsgebieden (o.a. grondwaterbeschermingsgebieden);
- ligging ten opzichte van de veiling/logistiek;
- ligging van bestaande glastuinbouwbedrijven.

De locaties Siberië en Californië zijn toegevoegd op basis van het "Bestuurlijke afsprakenkader herstructurering Glastuinbouw" tussen het Ministerie van LNV (ondersteund door het Ministerie van VROM) en de Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO). In dit afsprakenkader zijn beide locaties als te ontwikkelen vestigingsgebieden voor grootschalige duurzame glastuinbouw aangegeven en dienen zij gezamenlijk ruimte te bieden aan 235 ha netto glas.

INPERKING LOCATIES

Binnen het zoekgebied zijn zestien potentiële projectvestigingslocaties geselecteerd. Deze eerste selectie heeft plaatsgevonden aan de hand van een aantal uitsluitende oftewel randvoorwaarde- en eisenstellende criteria. Een randvoorwaarde was bijvoorbeeld een oppervlakte van minimaal 100 hectare netto glas vanwege duurzaamheid, efficiency en vanuit economisch oogpunt. Er is ook geselecteerd op locaties waar de bruto hectaredoelstelling van minimaal 150 ha op een relatief compacte wijze te realiseren is, met reeds in de huidige situatie kavelgroottes van gemiddeld 4 à 6 ha en relatief weinig belemmeringen van bebouwing, leidingen en overig grondgebruik. Ook is gestreefd naar een goede bereikbaarheid (maximumgrens van 5 km hemelsbreed tussen locatie en transportas). Vervolgens zijn in een tweede ronde de overgebleven potentiële projectvestigingslocaties ten opzichte van elkaar globaal beoordeeld aan de hand van een aantal rangschikkende criteria, enerzijds met betrekking tot de milieueffecten en anderzijds met betrekking tot de vestigingscondities voor glastuinbouw. Van de 16 potentiële projectvestigingslocaties scoren de locaties Californië, Siberië, Tienraijseweg en Molenveld voor zowel milieu als voor glastuinbouw het beste.

De genoemde vier locaties zijn in het provinciale MER nader onderzocht op hun milieueffecten en ruimtelijke effecten. Uit de integrale beoordeling van de individuele locaties volgde echter geen duidelijke voor- of afkeur voor één of meerdere van deze

locaties. Bij een integrale beoordeling van de gecumuleerde effecten van combinaties van telkens twee locaties (dit zijn de alternatieven in het provinciale MER) kwam daarentegen de locatiecombinatie Californië en Siberië in lichte mate als meest gunstig voor het milieu naar voren (MMA). Dit werd vooral duidelijk als specifiek gekeken wordt naar de aspecten landschap en leefbaarheid. De locaties gaven echter wel een aantal knelpunten ten aanzien van flora, fauna en ecologie. Sterk punt van deze locaties is – naast de gunstigere milieueffecten – met name het aanhaken bij bestaande projectvestigingen glastuinbouw, hetgeen op het hoofdstructuurniveau te verkiezen valt boven het realiseren van nieuwe locaties. Het koppelen van nieuwe ontwikkelingen aan bestaande of reeds voorgenomen projectvestigingen betekent bovendien dat gemakkelijker de voor projectvestigingen benodigde 'kritische massa' kan worden gerealiseerd. Door de bestaande en voorgenomen projectvestigingen uit te breiden wordt de draagkracht van deze locaties voor collectieve (milieusparende) voorzieningen versterkt.

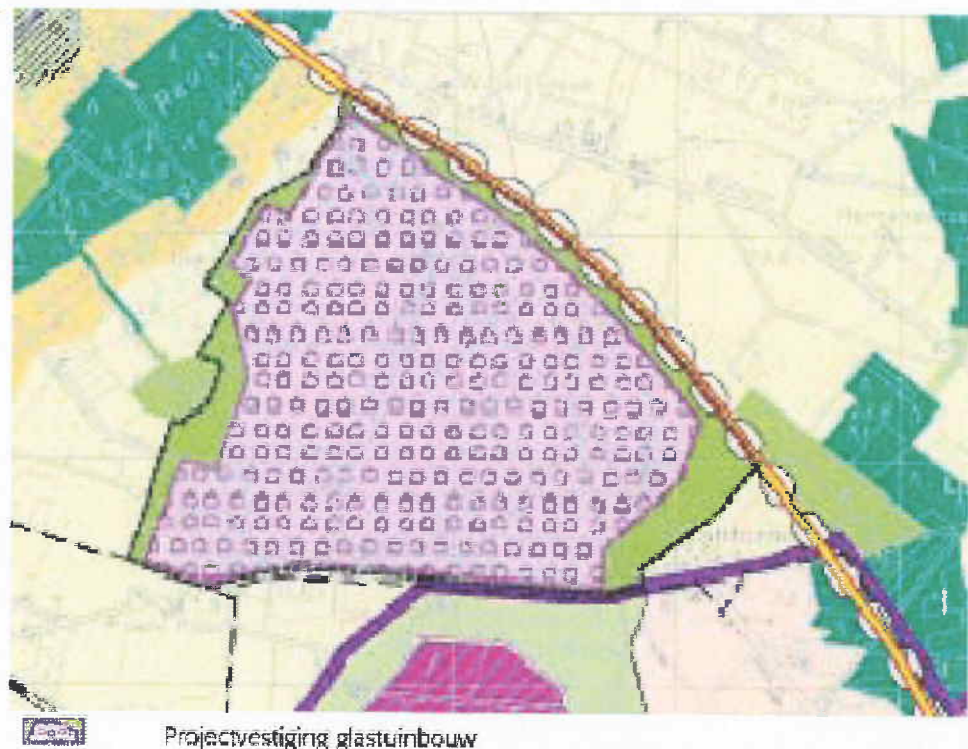
MILIEU BELANGRIJK BIJ KEUZE VOOR LOCATIE CALIFORNIE

Op basis van deze resultaten uit het provinciale MER zijn de locaties Californië en Siberië als uitgangspunt genomen voor de bestuurlijke afweging van de uiteindelijke locatiekeuze en de locatiebegrenzing in het POL. Zoals gezegd zijn in het provinciale MER knelpunten geconstateerd voor met name flora, fauna en ecologie. Voor deze knelpunten – weliswaar noodgedwongen gebaseerd op gedateerde gegevens – zijn in het besluitvormingstraject voor het POL, oplossingen gezocht waarmee ze zullen worden gemitigeerd (verzacht) of worden voorkomen. In bijlage 1 is een overzicht gegeven van de knelpunten met bijbehorende oplossingen. Aansluitend is aangegeven welke gevolgen deze oplossingen hebben gehad voor de begrenzing van de locatie.

Afbeelding 2.1 geeft de uiteindelijke begrenzing van Californië in het POL weer.

Afbeelding 2.1

Begrenzing voor Californië
zoals gehanteerd in het POL

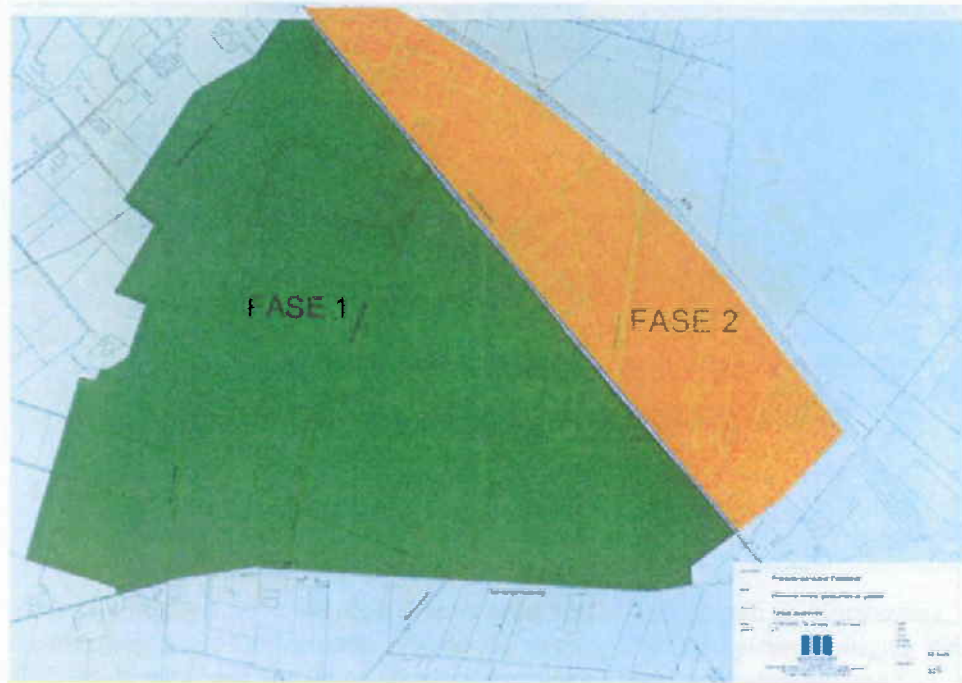
2.3

BEGRENZING VAN DE LOCATIE

De locatie Californië ligt ten zuidoosten van de kern Horst in de gemeente Horst aan de Maas in de provincie Limburg. De locatie Californië betreft feitelijk twee delen, één deel ten zuiden van de Horsterweg (fase 1: 271 ha) en één deel ten noorden van de Horsterweg, begrensd door de A73 (fase 2: 104 ha). Deze MER heeft betrekking op het zuidelijke, grootste deel, verder te noemen Californië. Zie voor de begrenzing afbeelding 2.2.

Afbeelding 2.2

Begrenzing en fasering van de locatie Californië

De locatie wordt ten noordoosten ruimtelijk begrensd door de Horsterweg. De zuidoostelijke begrenzing wordt gevormd door een grotendeels nog te realiseren ecologische verbindingzone die tevens onderdeel is van de Provinciaal Ecologische Structuur. De Sevenumseweg vormt de zuidelijke begrenzing van de locatie. De aanwezige landschappelijke en ecologische waarden aan de westkant tenslotte, zijn bepalend geweest voor de westelijke begrenzing.

De begrenzing in het provinciale MER wijkt af van de begrenzing zoals deze uiteindelijk in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) is opgenomen. Dit als gevolg van de bestuurlijke afweging ten aanzien van de knelpunten (zie bijlage 1) die met het locatie Californië uit het provinciale MER samenhangen. Ten opzichte van de begrenzing uit het provinciale MER wordt een groter oppervlakte gereserveerd voor landschappelijke inpassing (natuur en groen) en waterberging (lokale infiltratie).

Niet alle gronden zullen worden ingezet in de ontwikkeling van de locatie. Daarom wordt gesproken over een bruto oppervlak. Het ontwikkelingsgebied omvat die (delen van) percelen waarvoor een nieuwe verkaveling, inrichting en functie is voorzien. De begrenzing en indeling van het ontwikkelingsgebied zijn bepaald door:

- aanwezige bebouwing in en aan de rand van het gebied;
- afstandseisen voor wegen, woningen, bedrijven en hoogspanningsleiding;

- reeds bekende wensen van grondeigenaren in termen van begrenzing van de huiskavel, specifieke gebruiksfuncties, e.d.;
- de bestaande glastuinbouw binnen de begrenzing;
- de verkavelbaarheid uitgaande van rechthoekige kaveleenheden en een minimum aan overhoeken;
- de bruikbaarheid van kavels voor niet-economische functies zoals landschappelijke inpassing, waterberging, natuur, recreatie.

Het beschikbare areaal voor het ontwikkelingsgebied bedraagt na aftrek om bovengenoemde redenen 225 ha. In figuur 2.2 is het ontwikkelingsgebied weergegeven.

Afbeelding 2.3

Het ontwikkelingsgebied binnen het plangebied

Het studiegebied is het gebied waar effecten als gevolg van het voornemen – de activiteit glastuinbouw – (kunnen) optreden. Het betreft het plangebied en de omgeving ervan. De begrenzing van het studiegebied kan echter niet bij voorbaat worden aangegeven. Uit het onderzoek naar de effecten dat in het kader van het MER zal worden uitgevoerd zal blijken hoe ver de effecten zich uitstrekken. Dit kan per effect verschillen.

2.4 VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DOEL

VOORGENOMEN ACTIVITEIT De voorgenomen activiteit kan omschreven worden als **'de inrichting van het gebied Californië als duurzaam glastuinbouwgebied'**. Het gaat hierbij om een gebied met een bruto oppervlakte van circa 271 hectare, waarvan een oppervlakte van circa 225 hectare een nieuwe functie toebedeeld krijgt.

DOEL

Het doel van het voornemen is het projectmatig en integraal ontwikkelen van de locatie Californië tot een hoogwaardig glastuinbouwcomplex van 271 ha (bruto) op een zodanige wijze, dat invulling wordt gegeven aan de in de probleemstelling geconstateerde tekortkomingen bij een autonome ontwikkeling. Deze hoogwaardigheid zal tot uitdrukking moeten komen in een ambitieuze opzet waarbij met name aandacht zal worden gegeven aan:

- een landschappelijk aantrekkelijke en ecologisch verantwoorde inpassing;
- een duurzame ontwikkeling uit oogpunt van energie en milieu;
- de toepassing van innovatieve technieken;
- een efficiënte inrichting gericht op een optimale bedrijfsvoering in combinatie met een hoogwaardige woon- en leefomgeving voor de ondernemer.

Vornoemde ambitie is neergelegd in de notitie "Glastuinbouw Californië een wereldproject" (uitgave gemeente Horst aan de Maas, 1999) en wordt door alle betrokken partijen als uitgangspunt gehanteerd.

HOOFDSTUK

3

Beleidskader en huidige situatie

3.1

VASTGESTELDE KADERS

De ontwikkeling van de glastuinbouwlocatie Californië staat niet op zichzelf. Enerzijds vormt het al eerder vastgesteld beleid van Rijk, provincie, regio, gemeente en andere overheidsorganen het kader voor de besluitvorming over het nieuwe bestemmingsplan. Anderzijds zal de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan 'Glastuinbouwgebied Californië', waarin een inrichtingsalternatief in termen van bestemmingen wordt vastgelegd, nog worden gevolgd door andere besluiten alvorens feitelijke vestiging van glastuinbouwbedrijven mogelijk is. Inzicht in de genomen en nog te nemen besluiten geeft inzicht in de juridische bindingskracht van deze besluiten en daarmee in de randvoorwaarden en ontwikkelingskansen oftewel de besluitruimte waarbinnen op de locatie Californië de activiteit glastuinbouw kan worden ontwikkeld.

Om een goed kader te krijgen waarbinnen de inrichtingsalternatieven van de voorgenomen activiteit in het MER kunnen worden ontworpen, zijn het bestaande beleid (beleidskader) en de beleidsvoornemens (te nemen besluiten) geïnventariseerd. Het betreffen die besluiten en beleidsvoornemens die specifiek betrekking hebben op de locatie Californië zelf of op een andere wijze van belang zijn voor het plangebied en de omgeving. Naast het beleidskader, wordt ook de huidige situatie en de autonome ontwikkeling op de locatie Californië beschreven.

3.2

BELEIDSKADER

Tabel 3.1 geeft een overzicht van het bestaande beleid naar schaalniveau. Per beleidsdocument is aangegeven wat de belangrijkste uitgangspunten en randvoorwaarden zijn. Tevens is aangegeven op welk relevant milieuaspect het betreffende beleidsdocument betrekking heeft.

Tabel 3.1

Overzicht bestaand beleid

Schaalniveau	Beleidsdocument Besluit	Relevantie algemeen Beleidsaspect	Relevantie voor Californië Relatie glastuinbouw
Internationaal	- Conventie van Bern - Conventie van Bonn - Vogelrichtlijn - Habitatrichtlijn	Voorkoming van schending van leefgebieden van specifieke dieren en planten.	Aanwezigheid van beschermde soorten Mogelijke relatie met nabij aangewezen V&H gebieden.
Nationaal (Rijk)	Nota Ruimte (2004)	Concentreren van glastuinbouw op een beperkt aantal duurzaam ingerichte projectlocaties.	Californië is aangewezen als één van de genoemde landbouwontwikkelingsgebieden voor glastuinbouw.
	4 ^e Nota Waterhuishouding	Streven naar gezonde en duurzame watersystemen door middel van integraal waterbeheer.	Belasting van het oppervlaktewater Creëren van extra waterberging (minder gevoeligheid voor wateroverlast).
	Kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water' (waterbeleid in de 21ste eeuw, 2001)	Terugdringen wateroverlast. Meer ruimte voor water Aanpak van diffuse bronnen van verontreiniging.	Ruimte voor waterberging en retentie. Geen afwenteling van waterprobleem op andere delen van het watersysteem. Minimale belasting van oppervlaktewater door nutriënten en gewasbeschermingsmiddel. Toepassen 'watertoets'.
	Nota Natuur voor Mensen en Mensen voor Natuur (2000)	Bouwt voort op onder andere de Nota Belvédère en vormt een bouwsteen voor het structuur schema groene ruimte-2.	De landschappelijke en ecologische kwaliteit van het landelijke gebied aanzienlijk te versterken.
	Nota Belvédère (1999)	Relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting.	De cultuurhistorische entiteit in stand houden.
	AmvB Glastuinbouw (2002)	Uitwerking convenant Glastuinbouw en Bestrijdingsmiddelenwet, Wet verontreiniging Oppervlaktewateren en de Wet Milieubeheer.	Betrekking op energie, gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen.
Provinciaal	Provinciaal Omgevingsplan Limburg (2002)	Beleid voor de inrichting en kwaliteit van de fysieke omgeving.	Keuze voor concentratie Glastuinbouw o.a. op locatie Californië.
Regionaal	Reconstructieplan (2003)	Nadere uitwerking POL; 'uitvoeringsplan' gebiedsgericht beleid	Keuze voor realisatie van Californië om bestaande bedrijven te verplaatsen / concentreren

3.3

TE NEMEN BESLUITEN

Wat betreft de vervolgbesluiten zijn, naast de bestemmingsplanwijziging waarvoor het MER wordt gemaakt, onder andere de volgende besluiten relevant voor de locatie Californië:

- aanlegvergunningen op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening (WRO);
- bouw- en sloopvergunningen op grond van de Woningwet (WW);

- milieuvergunningen/meldingen op grond van de Wet milieubeheer (Wm);
- lozingsvergunningen/meldingen op grond van het Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo);
- onttrekkings-/lozingsvergunningen/meldingen op grond van de Grondwaterwet (GWW);
- mogelijke onteigeningstitel op grond van de Onteigeningswet (OW).

Middels deze vervolgbesluiten kunnen op objectniveau door het betreffende bevoegd gezag aanvullende kwaliteitseisen worden gesteld die bijdragen aan de verkleining van de milieueffecten en realisatie van de beoogde ruimtelijke kwaliteit op de locatie Californië. Is deze mogelijkheid aanwezig, dan hoeven de betreffende milieuaspecten, bij de besluitvorming met betrekking tot het nieuwe bestemmingsplan, niet of in mindere mate mee te wegen. De relevante vervolgbesluiten met de mogelijkheden tot het stellen van aanvullende kwaliteitseisen zullen in het MER worden aangegeven.

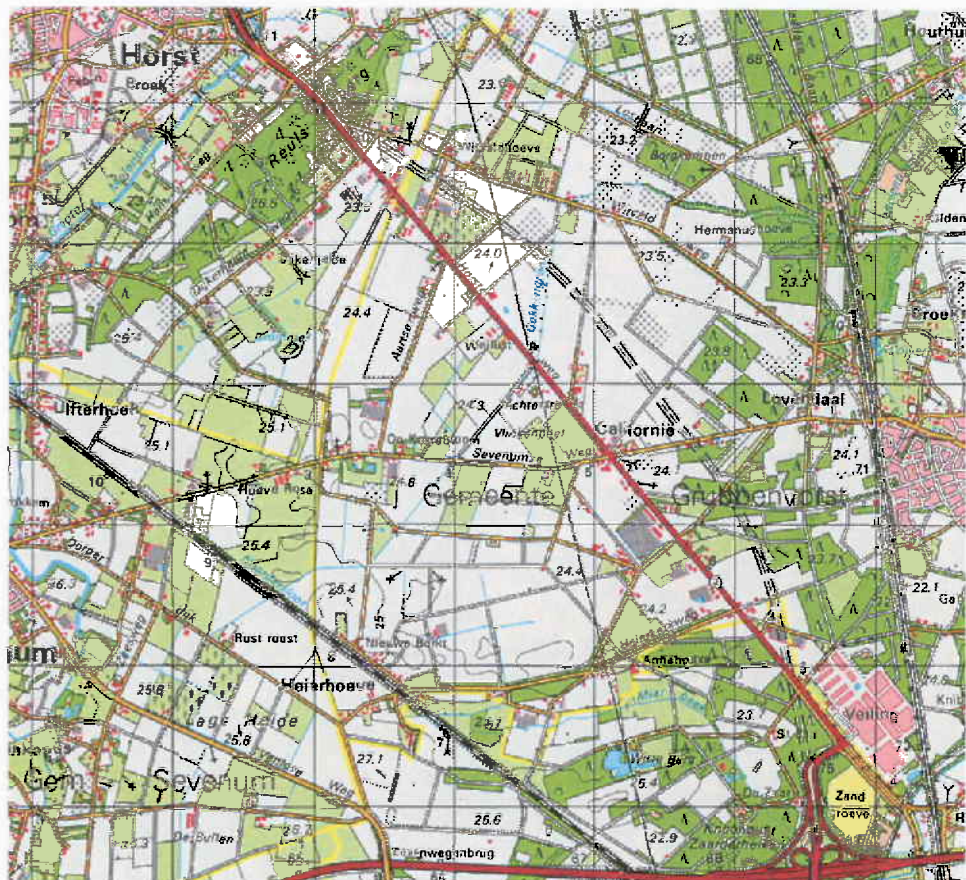
3.4

HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING

Deze paragraaf geeft een omschrijving van de huidige situatie in het gebied. Daarnaast wordt een globale omschrijving gegeven van de te verwachten autonome ontwikkelingen, die tot 2020 plaats zullen vinden. In het MER zal de beschrijving van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling het referentiekader vormen waaraan de effectbeschrijvingen worden gerelateerd.

Afbeelding 3.4

Huidige situatie Californië

Ruimtegebruik

Grenzend aan de locatie liggen geen woongebieden. Woningen zijn gesitueerd aan de drie externe ontsluitingswegen en aan de Aartserfweg. Dit betreffen hoofdzakelijk bedrijfswoningen. Langs de externe ontsluitingswegen staan een aantal burgerwoningen. Het gebied is grotendeels in gebruik als akkerbouwgebied. Daarnaast komt er boomkwekerij en vollegrondstuinbouw voor. Binnen het gebied is al glastuinbouw gevestigd: in totaal circa 24 ha kaveloppervlakte. De glastuinbouwbedrijven zijn gesitueerd langs de Aartserfweg en de Horsterweg. Aan de Horsterweg zijn verder onder andere een champignonproductiebedrijf, een agrarische loonbedrijf, een tweetal potgrondbedrijven, een kampeerboerderij en een minicamping gevestigd.

Direct langs de Horsterweg loopt een straalpad met een belemmeringszone van 100 meter aan beide zijden van de as. Verder loopt dwars door de locatie in noordwest-zuidoost richting een rioolpersleiding. Deze leiding heeft een belemmeringszone van 2,5 meter aan weerszijden, waarbinnen alleen de bouw/aanleg van glasopstanden en open verharding zijn toegestaan. Tot slot loopt er in noord-zuidrichting over de locatie een 150 kV hoogspanningsleiding. Voor de hoogspanningsleiding geldt in het bestemmingsplan een belemmeringszone van 20 meter aan weerszijden van de leiding.

Ten zuiden van de locatie Californië is het bedrijventerrein Trade Port Noord (TPN) in ontwikkeling. TPN fungeert als groeigebied op het moment dat Trade Port West (ten zuiden van de spoorlijn Venlo-Eindhoven) vol is. TPN en de locatie Californië worden gescheiden van elkaar door een te ontwikkelen ecologische verbindingzone van tenminste 100 meter breed. In het kader van de ontwikkeling van een duurzaam glastuinbouwgebied, kan TPN synergiemogelijkheden bieden met betrekking tot energie, water en de situering van specifieke bedrijvigheid die hieraan bijdraagt, maar waarvan vestiging in het glastuinbouwgebied niet wenselijk is (bijv. vergistingsinstallatie als onderdeel van een collectieve energievoorziening).

Bodem en water

De locatie bestaat hoofdzakelijk uit veldpodzolgronden en voor een klein deel uit een zeer zwarte enkeergrond. De bodemopbouw bestaat globaal uit: de eerste 12 meter matig fijn zand, humus met kleilaagjes, vanaf 12 meter tot 22 meter grof zand met grind en op 22 meter bevindt zich de eerste ondoordringbare leemlaag (zgn. Venloklei). Het doorlaatvermogen van het eerste watervoerende pakket is 600 dagen.

De bodemkaart van Nederland geeft voor de locatie grondwatertrap V en in kleine delen VI aan. De peilbuisgegevens van het On Line Grondwater Archief (OLGA) geven het freatisch (ondiepe) grondwater aan op een gemiddelde diepte van circa 2,0 m- maaiveld plus en min 0,6 m. Het grondwater stroomt in het westelijk deel richting het noordoosten en buigt af naar het noordnoordoosten. In het oostelijk deel stroomt het grondwater richting het noordoosten en buigt af naar het oostnoordoosten. Het hoogteverschil binnen de locatie bedraagt 0,9 meter per kilometer en loopt van noordwest naar zuidoost. De locatie ligt niet in een grondwaterbeschermingsgebied of een beïnvloedingsgebied daarvan.

Ten aanzien van kwel en infiltratie wordt het gebied gekenmerkt als intermediair gebied hetgeen betekent dat geen duidelijke kwel of infiltratie optreedt.

Voor de locatie zijn twee hoofdwatergangen van belang: de Langevense Loop aan de noordwestzijde van de locatie (nabij de Brommer) en de Gekkengraaf in de zuidoost punt. Via deze hoofdwatergangen is het gebied vrij afwaterend op de Maas. In het gebied liggen een beperkt aantal perceelssloten.

Flora, fauna en ecologie

Ten westen van het plangebied ligt het multifunctioneel bosgebied Reulsberg, met ten westen daarvan een ecologische verbindingzone langs de Molenbeek. Aan de westrand van het plangebied ligt een kleine ecologische ontwikkelingszone, Brommer. De zone tussen het plangebied en de Reulsberg is aangeduid als landbouwgebied met aan openheid gebonden natuurwaarden. Ten oosten van het plangebied loopt een ecologische verbindingzone langs de Gekkengraaf, die aansluit op bos- en natuurgebieden ten oosten van de A73. Deze structuren zijn opgenomen in de PES van de provincie Limburg. Het westelijk deel maakt deel uit van landbouwgebied met aan kleine landschapselementen gebonden natuurwaarden. In het POL is voorts rondom het grotere gebied dat aan de noordoostzijde begrensd wordt door de A73, een ecologische ontwikkelingszone aangeduid, m.u.v. de zuidzijde. Hierin ligt de Lange Vensche loop, een waterloop aan de westzijde van het plangebied waarlangs door natuurontwikkeling vochtige milieus hersteld worden.

In 2002 is een inventarisatie van de aanwezige natuurwaarden afgerond. Vegetatiekundige waarden zijn beperkt. Alleen aan de westzijde van het plangebied ligt het Brommer, relict van een vroeger uitgebreider venmencomplex. In de rand van het aanwezige ven komt een moeras-/oevervegetatie voor van relatief schrale omstandigheden. Rondom het Brommer komen vochtige graslanden voor, waarvan de vegetatiekundige waarden niet hoog zijn. Overigens komen op of direct bij het plangebied geen belangwekkende vegetaties voor. Wel zijn langs de Lange Vensche loop kleinschalige natuurontwikkelingsprojecten uitgevoerd, maar die hebben (nog) niet geleid tot bijzondere vegetaties.

In het plangebied komt één Rode Lijst soort voor, te weten Bochtige klaver (status: kwetsbaar). Soorten die op de Rode Lijst vermeld staan als 'thans niet bedreigd' zijn Grasklokje en Gele ganzenbloem. Het Grasklokje is de enige wettelijk beschermde plantensoort in het plangebied.

De volgende belangrijke soorten komen voor in het plangebied of de directe omgeving daarvan:

- Zoogdieren: er komen geen bijzondere soorten voor in het plangebied. Vleermuizen zijn niet onderzocht. Voor Das is het gebied een potentieel foeragegebied.
- Vogels (Rode Lijst soorten): 4 broedparen Geelgors, 6 broedparen Patrijs en 1 broedpaar Grutto binnen het plangebied, in de directe omgeving voorts 23 broedparen Geelgors, 14 broedparen Patrijs, 6 broedparen Grutto, 3 broedparen Boomleeuwerik, 1 broedpaar Dodaars, 1 broedpaar Groene specht, 3 broedparen Roodborsttapuit en 1 broedpaar Steenuil. Voorts 1 broedpaar Zwarte specht, een soort met speciale vermelding in de Vogelrichtlijn.
- Amfibieën: Middelste groene kikker en Gewone pad zijn vastgesteld binnen het plangebied, voorts in de directe omgeving Bruine kikker, Kleine watersalamander en Kamsalamander. De Kamsalamander is internationaal beschermd en staat in Nederland op de Rode Lijst. De overige soorten zijn in Nederland algemeen voorkomende soorten. Voorheen kwam ook de internationaal beschermde en zeldzame Knoflookpad voor het in de omgeving van het plangebied.
- Overige diergroepen: van de libellen is de Rode Lijst soort Bandheidlibel aangetroffen binnen het plangebied, voorts is van de dagvlinders de beschermde soort Koninginnepage aangetroffen in het plangebied. Overige soorten zijn in Nederland algemeen aanwezige soorten. Van enig belang is het voorkomen van Koraaljuffer, een libel, nabij het plangebied, omdat deze soort recent sterk achteruitgaat in Limburg.

Landschap, archeologie en cultuurhistorie

De locatie Californië is een typische jonge heideontginning. Het gebied is grootschalig en behalve de boombeplantingen langs de Horster- en Sevenumseweg ontbreken verdere structuurbepalende landschapselementen. Het patroon van percelen en wegen is relatief wijdmazig, onregelmatig en strak. De locatie ligt grotendeels op een dekzandvlakte. Alleen in de zuidwesthoek is ter plaatse van de Nieuwe Erf, een klein dekzandruggetje aanwezig. Landschappelijk wordt de locatie visueel begrensd door de oude provinciale weg (Horsterweg) welke duidelijk aanwezig is vanwege de tweezijdige beplanting met bomen, de tweezijdige beplanting langs de Sevenumseweg in het zuiden en de bossen van de Reulsberg in het noordwesten. Het zuidwesten is visueel open. De visuele openheid van het gebied wordt doorbroken door de aanwezigheid van kleine bosjes, enkele glastuinbouwbedrijven en de nabijheid van bedrijventerreinen.

Op basis van de indicatieve archeologische verwachtingswaardenkaart van de provincie Limburg heeft de locatie Californië bijna geheel een middelhoge verwachtingswaarde gekregen. Alleen rond het centraal gelegen oude bouwland is de verwachtingswaarde hoog. In de omgeving van de locatie Californië zijn geen archeologische vindplaatsen bekend. Rond de locatie zijn weinig historische elementen aanwezig. Dit is te verklaren uit het feit dat de locatie gelegen is in een jong ontginningsgebied. De Horsterweg en de Sevenumseweg zijn van voor 1806, de overige wegen zijn in de periode 1806-1890 aangelegd. Aan de oudere wegen ligt een aantal wegruizen. De voormalige gemeentegrens tussen Horst en Grubbenvorst, die van noord naar zuid door de locatie loopt, is een historische grens, die in het landschap goed te herkennen is in perceelgrenzen en wegen. De verkaveling aan de Sevenumseweg laat nog restanten van het ontginningspatroon zien: kavels omringd door houtwallen.

Verkeer en vervoer

De locatie Californië wordt via drie wegen extern ontsloten: de Horsterweg (N273), de Sevenumseweg en de St. Jorisweg, allen doorgaande wegen. Via de Horsterweg wordt de locatie middels twee op- en afritten direct ontsloten op de A73: één ten zuidoosten op 2 km afstand van de locatie (naast Veiling ZON) en één eveneens op 2 km afstand ten noordoosten van de locatie (kern Horst). De Horsterweg is een tweebaansweg van 8 meter breed. Eén kruising en één verkeerslicht (bij oprit snelweg) worden gepasseerd vanaf de projectvestiging tot aan het ontsluitingspunt ZON. Voor het bereiken van het ontsluitingspunt Horst wordt vanaf de projectvestiging een viaduct, een rotonde en een verkeerslicht bij de oprit van de snelweg gepasseerd. Aan weerszijden van de Horsterweg ligt een gescheiden fietspad. De Sevenumseweg verbindt de locatie met de kern Sevenum en de St. Jorisweg met de kern Hegelsom. De Sevenumseweg heeft een breedte van 5 m; de St. Jorisweg is een tertiaire weg.

De locatie wordt intern ontsloten door de Aartserfweg en deels door de St. Jorisweg. Beide wegen hebben een breedte van 3 meter. In het verlengde de St. Jorisweg en langs de Gekkengraaf wordt de locatie ontsloten door een (doodlopende resp. doorgaande) zandweg ten behoeve van de kavelontsluiting.

De locatie ligt in de directe nabijheid van de A73 (Nijmegen-Venlo). De A73 en de Duitse BAB61 (München Gladbach-Koblenz-Ludwischhafen) zijn enkele van de belangrijkste vervoersassen naar Zuid-Duitsland en Italië. Steden als Düsseldorf en Keulen zijn bereikbaar binnen een uur. De A73 heeft ook een rechtstreekse verbinding met de A67, die vanaf Antwerpen, langs Eindhoven en Venlo, naar het Ruhrgebied loopt. De A67 (in Duitsland BAB40) zorgt voor een directe verbinding naar Dortmund en Duisburg.

De locatie ligt eveneens in de directe nabijheid van de spoorlijn Eindhoven-Venlo. Station Venlo betreft het knooppunt richting het noorden (Nijmegen), het zuiden (Roermond), het oosten (Duitsland) en het westen (Eindhoven, Rotterdam). Op Trade Port Zuid (op 4 km afstand van het gebied) is een containeroverslag aanwezig van goederen o.a. afkomstig van Rotterdam en Duitsland. Deze railterminal zal de te verwachten groei van het containervervoer niet kunnen opvangen. Gelet hierop is verplaatsing naar Trade Port Noord voorzien. Deze verplaatsing is in het kader van de Streekplanuitwerking "Venlo Trade Port Noord" ook vastgelegd. De geplande railterminal op Trade Port Noord bevindt zich op 1 km afstand van de projectvestiging. Deze railterminal biedt in de toekomst mogelijkheden voor alternatief transport van tuinbouwproducten. Ook is er het voornemen om het goederenemplacement uit de binnenstad van Venlo te verplaatsen naar Trade Port Noord.

Luchthavens bevinden zich binnen een straal van 50 km (Eindhoven), 60 km (Düsseldorf), 80 km (Maastricht) en 200 km (Frankfurt, Amsterdam, Rotterdam). Bij Bergen over de grens in Noordrijn-Westfalen (op ca. 40 km afstand van Californië) is op de voormalige legerbasis Laarbruch inmiddels een regionaal vliegveld in ontwikkeling.

Gezien de groei van het containervervoer per binnenvaart en het aantal binnenvaartterminals in Nederland de laatste jaren, is er ook in Venlo een binnenvaartterminal gepland. Deze Bargeterminal is voorzien op de locatie van de huidige jachthaven. De bargeterminal bevindt zich op ca. 15 km van de projectvestiging Californië.

Energie

De aanwezige glastuinbouwbedrijven op de locatie beschikken allen over een individueel energiesysteem. Een tweetal glastuinbouwbedrijven langs de Aarsterfweg beschikt over een warmtekracht installatie. Op de locatie bevinden zich geen bedrijven of installaties met een restwarmteoverschot. De gasaansluiting is langs de Aarsterfweg gesitueerd: vanuit de Sevenumseweg en vanuit de Horsterweg.

Woon- en leefomgeving

De gevestigde glastuinbouwbedrijven passen geen belichting toe. Bronnen van achtergrondlicht zijn het bedrijventerrein Tradeport West, snelweg knooppunt Zaarderheiken en de stad Venlo. Hierdoor is vanuit de locatie in zuidelijke en zuidoostelijke richting in de hemel boven de horizon een gloed zichtbaar.

In het oosten, net buiten de begrenzing van de locatie, bevindt zich een composteringsbedrijf dat enige stank veroorzaakt. Verder wordt de luchtkwaliteit beïnvloed door het verkeer op de A73 en de Horsterweg. Naast deze bronnen en enkele intensieve veehouderijbedrijven in de randzone zijn hier verder geen bronnen aanwezig met een substantiële invloed op de luchtkwaliteit. Hetzelfde geldt voor geluid.

HOOFDSTUK

4

Proces van alternatiefontwikkeling

4.1

ALGEMEEN

Centraal in het MER staat de vergelijking van alternatieven voor de voorgenomen activiteit op hun milieueffecten. Hiermee wordt beoogd om in een zo vroeg mogelijk stadium van de planontwikkeling en de besluitvorming inzicht te krijgen in de mogelijke oplossingen voor het realiseren van het gestelde doel en in de milieueffecten die met deze oplossingen gepaard gaan. Uitgaande van het doel van de voorgenomen activiteit glastuinbouw op de locatie Californië, hebben de oplossingen en de bijbehorende milieueffecten in dit geval betrekking op mogelijke inrichtingsalternatieven van de locatie.

In het MER wordt een aantal inrichtingsalternatieven uitgewerkt. De eerste planvorming voor de inrichting van het glastuinbouwgebied Californië heeft reeds plaatsgevonden. In het kader van de Stimuleringsregeling Inrichting Duurzame Glastuinbouwgebieden (STIDUG) is in 2002 een projectplan "Projectvestiging Californië. Duurzaam glastuinbouwgebied" opgesteld. Met dit projectplan is reeds een (gedeeltelijk) inrichtingsplan ontwikkeld dat gericht is op een zo hoog mogelijke duurzaamheid. De alternatiefontwikkeling in het kader van deze m.e.r.-procedure borduurt hier op voort. De inrichting conform het STIDUG-projectplan kan worden aangeduid als voorlopig voorkeursalternatief of te wel die inrichting van de locatie waaraan de initiatiefnemer van het voornemen op dit moment de voorkeur geeft. De verdere alternatiefontwikkeling vindt in de MER-fase plaats. In deze fase wordt het voorlopig voorkeursalternatief indien mogelijk verder geoptimaliseerd en worden een Meest Milieuvriendelijk Alternatief en een Terugvalalternatief ontwikkeld.

In de volgende paragrafen wordt een toelichting gegeven op het voorlopig voorkeursalternatief en de verdere alternatiefontwikkeling in de MER-fase.

4.2

VOORLOPIG VOORKEURSAALTERNATIEF (VVA)

4.2.1

UITGANGSPUNTEN VVA

Aan het STIDUG-projectplan ligt een aantal uitgangspunten ten grondslag:

- Externe ontsluiting: het provinciale MER geeft aan dat hiervoor geen knelpunten te verwachten zijn.
- Landschappelijke inpassing: de verwachten effecten zoals gerapporteerd in het provinciale MER hebben geleid tot een aangepaste begrenzing van het plangebied (zie ook bijlage 1).

- Waterhuishouding: een autonoom functionerende waterhuishouding (volgens de commissie waterbeheer 21ste eeuw, vasthouden, bergen, afvoeren) zonder negatieve effecten op het grondwater.
- Verkaveling en groen: flexibiliteit, groeimogelijkheden en clustervorming (in verband met collectieve voorzieningen).
- Collectieve voorzieningen:
  - Energiesysteem op basis van Warmte Kracht installatie;
  - Gietwaterlevering op basis van collectieve gietwaterbassins en installaties;
  - Afvalwaterbehandeling, een streven naar een gesloten waterkringloop;
  - Parkmanagement: afspraken maken over bijvoorbeeld realisatie en beheer van het terrein.

4.2.2

DE RUIMTELIJKE INRICHTING

De ruimtelijke inrichting van het voorlopig voorkeursalternatief is weergegeven in afbeelding 4.5. Na de afbeelding is een samenvatting gegeven van het planontwerp. In bijlage 2 is een uitgebreidere beschrijving opgenomen.

Afbeelding 4.5

Ruimtelijke inrichting volgens
Voorlopig Voorkeursalternatief

Externe ontsluiting

De projectvestiging Californië heeft drie externe ontsluitingswegen. In het kader van het provinciale MER is de verkeersafwikkeling op de ontsluitingswegen onderzocht. Hierbij is de intensiteit, de capaciteit en de I/C verhouding bepaald van de Sevenumseweg, de St. Jorisweg en de Horsterweg in zowel de huidige als toekomstige (2010) situatie. De afwikkeling werd in alle gevallen als goed beoordeeld, hetgeen betekent dat zowel in de huidige als toekomstige situatie geen vertragingen optreden op de ontsluitingswegen van het glastuinbouwgebied.

Interne ontsluiting

Er komen drie wegen in de projectvestiging. De Aartserfweg wordt de hoofdonsluiting in het gebied. Ten westen van de Aartserfweg is een weg geprojecteerd in het verlengde van

de St. Jorisweg welke vervolgens wordt aangesloten op de Aartserfweg. Evenwijdig aan de Aartserfweg ten zuidoosten wordt een volledig nieuwe weg aangelegd. Om fietsverkeer van west naar oost mogelijk te maken, wordt er verder een onverhard fietspad aangelegd door het gebied, evenwijdig aan de Sevenumseweg.

Landschappelijke inpassing

De groenstructuren in het plangebied maken onderdeel uit van resp. sluiten aan op de ecologische verbindingzone die de verbinding vormt tussen de projectvestiging Californië, Trade Port Noord en het glastuinbouwgebied Siberië. Hiervoor vindt aan de oostrand langs de A73 een groenontwikkeling van 100 meter breed plaats. Aan de westkant wordt een groenzone aangegeven van minimaal 25 meter breed als overgang naar de Langevensche loop en het te handhaven landschap tussen de projectvestiging en de Reulsberg. Rond het veenrestantje van de Brommer wordt een bredere bufferzone aangehouden, waardoor een deel van de graslanden blijft bestaan en tevens een afscherming kan worden gecreëerd. Aan de zuidoostkant wordt binnen de begrenzing van de projectvestiging de ecologische verbindingzone ontwikkeld, waarin nu zowel de droge als de natte verbinding worden gecreëerd. Het natte milieu wordt gekoppeld aan de door deze verbindingzone om te leiden Gekkegraaf. Daarnaast worden verschillende landschappelijke en recreatieve voorzieningen getroffen.

Waterhuishouding

De Langevense Loop en de Gekkegraaf doorsnijden het glastuinbouwgebied. Beide watergangen blijven doorgaande watergangen en staan niet rechtstreeks in verbinding met het overige oppervlaktewater in de projectvestiging Californië.

De waterberging die verloren gaat zal worden gecompenseerd in de aan te leggen bergingsplassen.

In het gebied is een geïntegreerd gietwatersysteem voorzien die in verbinding staat met bergingsplassen. De waterhuishouding wordt hierop ingericht.

Verkaveling en wonen

Binnen het ontwikkelingsgebied van 225 ha kunnen bijvoorbeeld in totaal circa 18 kavels worden gerealiseerd. Afhankelijk van de omvang van de bedrijven die zich vestigen in het gebied zullen dit meer of minder kavels zijn. Kleine verschuiving van de groenafscherming zijn in overleg mogelijk indien dit elders wordt gecompenseerd. De totale nieuw te creëren kaveloppervlakte bedraagt 139 ha. Dit zijn de glastuinbouwkavels. Daarnaast wordt 4 ha aan woonkavels uitgegeven waardoor de totaal uit te geven kaveloppervlakte 143 ha bedraagt. Uitgaande van een kavelbenuttingsgraad van 86% (woonhuis, bassin, energievoorziening komen niet ten laste van de glastuinbouwkavel) kan 120 ha glas gerealiseerd worden.

In het gebied zijn drie woonclusters geprojecteerd. Twee aan de Horsterweg en één aan de nieuw aan te leggen weg in het verlengde van het St. Jorispad. De keuze voor deze locaties is gebaseerd op een combinatie van factoren, zoals goede ontsluiting, aansluiting bij bestaande bebouwing, gunstige woonomgeving en optimaal gebruik van overhoeken.

4.3

HOE VERDER IN HET MER

OPTIMALISATIE VVA

Zoals gezegd, het voorlopige voorkeursalternatief (VVA) is de basis voor de alternatiefontwikkeling. Het VVA heeft reeds een hoog ambitieniveau wat betreft duurzaamheid. Het VVA is op hoofdlijnen uitgewerkt, maar is nog niet uitontwikkeld. Ten aanzien van een aantal deelactiviteiten zijn wel al mogelijke varianten geëvalueerd (o.a. in het Businessplan Grondexploitatie maatschappij Californië). Echter op basis van nog uit te

voeren detailuitwerkingen en deelonderzoeken moeten nog keuzes worden gemaakt. In het MER wordt daarom getracht het voorlopig voorkeursalternatief verder te optimaliseren: kunnen de diverse bouwstenen van het VVA nog duurzamer worden opgezet. Met bouwstenen worden de diverse onderdelen van het VVA aangeduid (zie ook onderstaand kader). Per bouwsteen zijn divers uitvoeringsvormen mogelijk, die elk zijn effect op de omgeving heeft. In het MER worden de uitvoeringsvormen van de verschillende bouwstenen bekeken. Door achtereenvolgens deze mogelijke uitvoeringsvormen te toetsen aan de randvoorwaarden gesteld door het beleidskader en de fysieke (on)mogelijkheden op en om de locatie wordt een gemotiveerde keuze van de uitvoeringsvormen per bouwsteen gemaakt. Hierdoor vindt een optimalisatie van het VVA plaats.

Bouwstenen van het VVA

1. Externe ontsluiting: het aantal, de plaats en de vorm van de aansluitingen voor zowel gemotoriseerd als ongemotoriseerd verkeer op de externe infrastructuur (wegen, fiets- en voetpaden);
2. Interne ontsluiting: de ligging van de ontsluitingswegen en de wijze van ontsluiting (één- of tweerichting, doorgaand of doodlopend), ligging en inrichting van fiets- en voetpaden (al of niet gescheiden, recreatief of functioneel);
3. Waterhuishouding: ligging en inrichting van watergangen, waterberging en andere waterwerken;
4. Verkaveling glastuinbouw: ligging en afstandseisen;
5. Verkaveling overige bedrijvigheid: ligging en afstandseisen;
6. Groenstructuren: ligging en inrichting, aansluiting bij externe groenstructuren;
7. Woonclusters: ligging, omvang, aantallen woningen, ontsluiting;
8. Recreatie: vorm, plaats en inrichting;
9. Energiesysteem: systeemconfiguratie van energievoorziening en ligging systeemonderdelen;
10. Watersysteem: systeemconfiguratie van gietwatervoorziening en afvalwaterbehandeling en ligging systeemonderdelen.

ONTWIKKELING MMA

Vanuit de optimalisatie van het VVA wordt er vervolgens ook een Meest Milieuvriendelijk Alternatief ontwikkeld. Het MMA is een verplicht onderdeel van een MER en is het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt. Het kan hierbij gaan om maatregelen of voorzieningen die de nadelige gevolgen voor het milieu beperken (mitigatie), maar ook om maatregelen of voorzieningen waarmee elders nadelige effecten worden gecompenseerd (compensatie). Het MMA is daarmee het alternatief met een zodanige compositie van deelactiviteiten c.q. uitvoeringsvormen, waarmee het plangebied vanuit milieuoogpunt zo optimaal mogelijk kan worden ingericht. Oftewel waarbij het inrichtingsplan een minimum aan effecten op de omgeving veroorzaakt.

TERUGVALALTERNATIEF

De feitelijke realisatie van het ambitieniveau van het VVA kent een aantal onzekerheden en risico's. Daarom wordt in de MER-fase ook nog een alternatief worden ontwikkeld dat inzicht geeft in de consequenties op de effectbeoordeling ingeval de onzekerheden en risico's werkelijkheid worden. Dit alternatief wordt aangeduid als Terugvalalternatief (TVA). In het TVA wordt voor de betreffende bouwstenen teruggevallen op een minder duurzame uitvoeringsvorm (= met meer nadelige effecten dan wel een hoger effectniveau). De effecten van het TVA hangen af van de combinatie van bouwstenen c.q. de compositie

van uitvoeringsvormen, in combinatie met een reële taxatie van de onzekerheden en risico's per uitvoeringsvorm.

**VASTSTELLING
VOORKEURSALTERNATIEF**

Vanwege het hoge ambitieniveau van de voorgenomen activiteit wat betreft duurzaamheid en het feit dat het VVA nog niet uitontwikkeld is, zal in het MER blijken hoe het uiteindelijke voorkeursalternatief er precies uit komt te zien. Mede op basis van de effectbeoordeling van de alternatieven worden gezien welke voorzieningen en maatregelen uit het MMA in het uiteindelijke Voorkeursalternatief worden opgenomen. Als alle voorzieningen en maatregelen uit het MMA worden overgenomen in het Voorkeursalternatief zal deze gelijk zijn aan het MMA. Echter, ook de effectbeoordeling van het Terugvalalternatief kan aanleiding zijn op het Voorkeursalternatief aan te passen met een minder duurzame uitvoeringsvorm. Zeker ingeval de onzekerheden en risico's naar verwachting niet kunnen worden geminimaliseerd.

HOOFDSTUK 5 Te verwachten milieueffecten

5.1

ALGEMEEN

In het MER zullen de positieve en negatieve effecten van de alternatieven worden beschreven. Bij de beschrijving wordt een schaal- en detailniveau gehanteerd dat relevant is voor de effectbeschrijving van de ontwikkelde alternatieven.

Per milieuaspect wordt een aantal concrete criteria geformuleerd op basis waarvan de effecten worden beschreven en beoordeeld aan de hand van gangbare normen. Indien uit inspraak blijkt dat er nog aanvullende belangrijke effecten zijn, zullen deze eveneens in het MER aan de orde komen.

Bij de beschrijving van de milieueffecten in het MER wordt het studiegebied, oftewel het gebied waarbinnen het effect zou kunnen optreden, aangegeven. De mate van detaillering van een effectbeschrijving is gerelateerd aan het belang daarvan voor de besluitvorming en zal per effectparameter verschillen. Uitgangspunt is een kwantificering van het milieueffect waar mogelijk.

In het MER worden de effecten van de alternatieven onderling én met de effecten die bij de autonome ontwikkeling (= perceelsgewijze glastuinbouwontwikkeling) optreden, vergeleken. De autonome ontwikkeling geeft aan hoe de locatie Californië zal ontwikkelen als het voornemen of één van de alternatieven niet zou worden gerealiseerd. De effecten/het effectniveau van de autonome ontwikkeling, dient als referentie bij de effectbeoordeling van de andere alternatieven. De vergelijkingsmethode wordt in het MER aangegeven.

Verder wordt in het MER aangegeven welke leemten in kennis van invloed zijn op de effectbeoordeling. Op deze manier kan in de besluitvorming rekening worden gehouden met de tekortkomingen en beperkingen in de gebruikte informatie. Tot slot wordt in het MER (mede op basis van het voorgaande) een aanzet voor een evaluatieprogramma gegeven. Deze evaluatie (door de initiatiefnemer) is verplicht om na de realisatie van het voornemen, de feitelijke optredende milieueffecten te vergelijken met de milieueffecten die vooraf in het MER zijn aangegeven.

5.2

TE BESCHOUWEN MILIEUEFFECTEN

De voorgenomen activiteit glastuinbouw is een vorm van productie, waarbij op een (kapitaal)intensieve wijze, onder zoveel mogelijk geoptimaliseerde en gecontroleerde

groeiomstandigheden, voedsel- en siergewassen worden geteeld. Deze vorm van productie vergt een hoge investering in de vorm van kassen en technische voorzieningen (zowel op bedrijfs- als op gebiedsniveau) en geeft een hoog opbrengst per m² en een hoog energie en grondstofgebruik met dito emissies en afval. Landschappelijk gezien is de activiteit glastuinbouw nadrukkelijk aanwezig door de benodigde glaspanelen en installaties (o.a. voor energie en watervoorziening) én door noodzakelijke inrichting van de locatie (o.a. verkaveling, ontsluiting, waterberging).

De milieueffecten van glastuinbouw op een locatie hangen sterk samen met de inrichting van het glastuinbouwgebied. De inrichting is bepalend in de mate waarin de aanwezige waarden op de locatie bij de realisatie van de glastuinbouw worden aangetast, versterkt, aangevuld of kunnen worden gecompenseerd.

Anderzijds worden de milieuaspecten van de activiteit glastuinbouw op een locatie bepaald door de aard, omvang en kwaliteit van de aanwezige bedrijfsprocessen oftewel van de manier waarop individueel dan wel collectief wordt omgegaan met de energie en materiaalstromen, zoals elektriciteit, warmte, water, grond en reststoffen, personen, goederen en afvalstoffen. Het gaat daarbij om de mate waarin 'lekverliezen' in het bedrijfsproces worden geminimaliseerd door energie en materiaalstromen zo efficiënt mogelijk in te zetten of te laten verlopen.

Op basis van voornoemde karakteristieken van de activiteit glastuinbouw, zijn de volgende hoofdaspecten uit milieuoogpunt benoemd (hierbij is zoveel mogelijk aangesloten bij het provinciale MER):

1. Ruimtegebruik
2. Landschap, archeologie en cultuurhistorie
3. Flora, fauna en ecologie
4. Bodem en water
5. Verkeer en vervoer
6. Energie
7. Woon- en leefomgeving

5.3

VERKENNING MILIEUEFFECTEN

In het MER zal worden onderzocht welke milieueffecten zullen optreden als gevolg van de aanleg en het gebruik van de locatie Californië voor glastuinbouw.

Ruimtegebruik

Het plangebied inrichten voor glastuinbouw betekent dat bestemmingen en functies komen te vervallen en andere bestemmingen en functies worden uitgebreid of toegevoegd. Met het areaal glas zal ten opzichte van de huidige situatie ook het areaal infrastructuur, water en groen toenemen, evenals het areaal recreatie. Dit als gevolg van een optimalisatie van vestigingscondities (o.a. kavelgrootte, verbreding wegen, optimalisatie interne ontsluiting, gietwaterberging), beleidsmatige randvoorwaarden (o.a. groenzonering, Ecologische Verbindingszone, afstandseisen, regenwaterberging) en ambities (o.a. recreatief medegebruik bijv. recreatief fiets-/voetpad). Het areaal landbouwgrond zal overeenkomstig verminderen; het areaal huidige woonbebouwing en overige bedrijvigheid/bedrijfsbebouwing zal naar verwachting niet verminderen.

Bodem en water

Met betrekking tot bodem en water kunnen de volgende effecten relevant zijn: verstoring van het bodemprofiel en de bodemopbouw, beïnvloeding van de kwaliteit van bodem, grondwater en oppervlaktewater, beïnvloeding van grondstanden en –waterstroming, van oppervlaktewaterpeil- en debiet en wijziging van de waterbalans daardoor, verstoring van hydrologische functies en het drinkwaterverbruik (met name voor de gietwatervoorziening).

De verstoring van het bodemprofiel en de bodemopbouw door vergravingen voor de bouw van kassen en bedrijfsgebouwen en de aanleg van bassins voor de hemelwateropvang en leidingen, wordt verwaarloosbaar klein geacht. De graafwerkzaamheden gaan van 0,5 – 2 m beneden maaiveid; de deklaag ter plaatse heeft een dikte van ca. 12 m. De verschillen tussen de alternatieven zullen gering zijn.

De beïnvloeding van de kwaliteit van bodem, grondwater en oppervlaktewater is de verwachting dat dit eerder zal afnemen dan toenemen. Door glastuinbouwbedrijven zouden verontreinigende of bodemvreemde stoffen, zoals meststoffen of bestrijdingsmiddelen als gevolg van normale bedrijfsvoering of calamiteiten, in de bodem of oppervlaktewater kunnen komen. Er is vanuit gegaan dat er geen afvalwater in de bodem wordt geïnfilteerd en dat er niet op oppervlaktewater wordt geloosd, waardoor alleen bij de grondgebonden teelt water in de bodem terecht kan komen. Maximaal 15-30 % (afhankelijk van het gewasscenario zie § 5.5) van de bedrijven betreft grondgebonden teelt, de rest teelt los van de grond in een gesloten teeltsysteem. De alternatieven zullen hierin nagenoeg niet van elkaar verschillen. Bij een grondgebonden teelt infiltreert ca. 25% van de watergift de bodem in. In de huidige situatie wordt de locatie nagenoeg geheel voor landbouw gebruikt: vrijwel alle uit- en afspoelende meststoffen, bestrijdingsmiddelen e.d. komen in de bodem of op oppervlaktewater terecht.

Als gevolg van de aanleg van verhard oppervlak (kassen, bebouwing en infrastructuur) en het opvangen van de neerslag ten behoeve van gietwater, vermindert de hoeveelheid neerslag die in de bodem kan infiltreren. De verdamping uit de bodem neemt eveneens af door de verharding. De netto aanvulling van grondwater is van invloed op de grondwaterstand en –stroming en daarmee op de waterbalans van de locatie. Aangezien de alternatieven duidelijk zullen verschillen ten aanzien van de uitwerking van de collectieve gietwatervoorziening (bovengrondse opslag binnen en buiten het plangebied in combinatie met gebalanceerde infiltratie in het plangebied vs. maximale ondergrondse opslag in het plangebied), zijn hier onderscheidende milieueffecten te verwachten. Alhoewel in het provinciale MER is geconcludeerd dat de effecten op de grondwaterstanden en de grondwaterstroming beperkt zijn door de diepe grondwaterstand in de huidige situatie, worden de effecten van ondergrondse opslag toch nader onderzoek. In het provinciale MER is namelijk niet uitgegaan van individuele of geclusterde infiltratie en onttrekking in het plangebied.

Ten aanzien van de verstoring van hydrologische relaties, heeft het effect op verdrogingsgevoelige vegetatie (zie flora, fauna en ecologie) de aandacht. Dit is gezien de lage grondwaterstand in het plangebied in de huidige situatie met name afhankelijk van het oppervlaktewaterpeil. Verstoring van andere hydrologische relaties is niet te verwachten. Uitgangspunt bij het collectieve gietwatersysteem is een maximale zelfvoorziening middels hemelwater, hetzij uit bovengrondse opslag binnen en buiten het plangebied, hetzij door ondergrondse opslag in het plangebied. Hoe hoger de dekkingsgraad middels hemelwater, des te minder aanvullend hoogwaardig drinkwater en/of (gezuiverd) grondwater is nodig. Afhankelijk van de invulling van het collectieve gietwatersysteem, zullen de alternatieven naar verwachting verschillen in drinkwaterbehoefte.

Flora, fauna en ecologie

Het effect op de aanwezige flora, fauna en ecologie wordt bepaald door de mate waarin bestaande natuurwaarden in de geprojecteerde groenstructuren worden ingepast, wat betreft ligging, omvang en samenhang/ruimtelijke verdeling. Verder is van belang in welke mate groenstructuren in het plangebied aansluiten bij groenstructuren buiten het plangebied. Naast landschappelijk inpassing en aansluiting gaat het ook om versturende effecten (licht, geluid, waterpeil, waterkwaliteit) en de mitigerende (verzachtende) maatregelen hiertegen. Ingeval van aantasting of vernietiging, zijn compenserende maatregelen buiten het plangebied aan de orde.

In het provinciale MER zijn met betrekking tot de flora en vegetatie de effecten beoordeeld ten aanzien van het verlies door ruimtebeslag, kwalitatieve verslechtering door verzuring en kwalitatieve verslechtering door verdroging van waardevolle vegetaties en groeiplaatsen van waardevolle plantensoorten. Met betrekking tot de fauna zijn de effecten beoordeeld ten aanzien van het verlies van waardevol leefgebied door ruimtebeslag, door verstoring (geluid, licht en/of beweging) en door verdroging (peilverlaging oppervlaktewater, vegetatiewijziging door grondwaterstandsaling). Met betrekking tot de ecologie is de versnippering danwel de versterking van de ecologische structuur beoordeeld.

Verontreiniging van oppervlaktewater en daardoor aantasting van het aquatische systeem is niet als effect onderzocht. Er is namelijk ingeschat dat vanwege de toepassing van gesloten teeltsystemen de emissies van meststoffen en gewasbestrijdingsmiddelen naar het oppervlaktewater kleiner zal zijn dan in de huidige situatie.

De knelpunten die naar aanleiding van de effectbeoordeling in het provinciale MER zijn geconstateerd, hebben in de bestuurlijke afweging voor het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) geleid tot een aangepaste begrenzing van de locatie Californië (zie bijlage 1), die overeenkomt met het plangebied (zie § 2.2). Tevens zijn in de bestuurlijke afweging eisen gesteld aan de aan te leggen groenstructuren wat betreft ligging en breedte, zodat aanwezige natuurwaarden zoveel mogelijk worden ingepast en aangesloten wordt bij de bestaande ecologische verbindingen (zie bijlage 1). Deze verplicht aan te leggen groenstructuren mitigeren de verwachte effecten op flora en fauna substantieel en gelden als minimale eis voor alle alternatieven (zie hoofdstuk 3 en bijlage 2). Dit is tegelijkertijd het verschil met de autonome ontwikkeling: bij een perceelsgewijze ontwikkeling van de locatie worden geen collectieve groenstructuren gerealiseerd.

Ten aanzien van de aansluiting op de ecologische verbindingen buiten het gebied en de kwalitatieve invulling van de groenstructuren binnen het plangebied, zullen de alternatieven niet verschillen. Ten aanzien van de mate waarin met de groenstructuren en maatregelen tegen verstoring, verdroging en verzuring binnen het plangebied alle ruimtebeslag en kwalitatieve verslechtering van leefgebieden voor flora en fauna binnen het plangebied kan worden gemitigeerd, moet op basis van de resultaten van het recente natuurwaardenonderzoek in het MER blijken.

Landschap, archeologie en cultuurhistorie

Door de realisatie van glasopstanden met bijbehorende gebouwen en installaties én door de inrichting van de locatie als geheel wijzigt het landschap. De openheid en onbebouwde karakter verdwijnen voor een belangrijk deel. Tegelijkertijd worden er waarden toegevoegd, zoals natuur en water, die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit. Samen met de infrastructuur zorgen deze waarden ook voor openheid in het landschap. Het effect wordt bepaald door de mate waarin en de manier waarop de bestaande landschappelijke structuren en archeologische en cultuurhistorische waarden worden ingepast c.q. aangetast. Volgens het provinciale MER zijn op de locatie Californië geen bijzondere aardkundige waarden aanwezig. Archeologisch heeft de locatie een middelhoge verwachtingswaarde en

er zijn geen vindplaatsen aanwezig. Aantasting van archeologische monumenten is ter plaatse van de locaties niet te verwachten. Binnen de locatie bevinden zich ook geen cultuurhistorisch waardevolle bebouwingelementen. Aan cultuurhistorische lijnelementen, zijn diverse oudere wegen aanwezig (Hersterweg, Sevenumseweg, St. Jorisweg, Aartserfweg) en is een oude grens (gemeentegrens Grubbenvorst-Horst) die gedeeltelijk verdwenen is nog in het landschap zichtbaar. Op de oude grens komt in de nieuwe situatie een weg te liggen, zodat deze grens herkenbaar blijft. Ook de oudere wegen blijven gehandhaafd, maar worden in de nieuwe situatie wel verbreed. De landschappelijke hoofdstructuur wordt substantieel aangetast wat betreft de openheid. Dit is echter in kwalitatieve zin niet onderscheidend voor de autonome ontwikkeling en de alternatieven. Verschillen tussen autonome ontwikkeling en (tussen) alternatieven komt met name tot uitdrukking in het ruimtegebruik (areaalverdeling onbebouwd - bebouwd c.q. open - dicht). Wat betreft de landschappelijke identiteit (jonge heideontginning: relatieve openheid, rechtlijnige landschap en verkaveling, onregelmatige percelen en boombeplanting langs wegen), wordt de gaafheid hiervan in het provinciale MER als gering gewaardeerd. Dit als gevolg van de reeds aanwezige glasopstanden en nabijheid van bedrijventerreinen. De verhouding nieuw en bestaand geeft aan in hoeverre de nieuwe identiteit van het nieuwe landschap een relatie heeft met de identiteit van het huidige landschap. Door de nieuwe glastuinbouw wordt de visuele openheid nog verder aangetast; de structuurbepalende groenelementen daarentegen zullen worden gehandhaafd en waar mogelijk op een eigentijds schaalniveau worden aangevuld (houtwallen als perceelsafschieding). Ook hierin zijn de alternatieven en de autonome ontwikkeling kwalitatief niet onderscheidend. In kwantitatieve zin is er daarentegen wel een verschil wat betreft het feitelijk ruimtegebruik (de areaalverdeling van de bestemmingen) in termen van areaal bestaand vs. nieuw en de verdeling open - dicht.

Verkeer en vervoer

Door de realisatie van het glastuinbouwgebied, zal het aantal vervoersbewegingen voor de aan- en afvoer van goederen en personen toenemen. In de omvang van deze toename zullen de alternatieven niet substantieel verschillen.

Bepalend voor de verschillen tussen de alternatieven, is de wijze waarop de ontsluitingsstructuur zowel intern als extern is ingericht. De kwaliteit hiervan is van invloed op de verkeersafwikkeling oftewel de bereikbaarheid. In het provinciale MER is geconcludeerd, dat de verkeersafwikkeling op de ontsluitingswegen vanaf de locatie tot aan het hoofdwegennet zowel in de huidige als toekomstige situatie geen vertragingen opleveren.

Onderscheidend kunnen de alternatieven zijn ten aanzien van de aspecten geluidsemissie door het verkeer en de verkeersveiligheid. Over het algemeen kan gesteld worden dat het geluidsemissie en het aantal ongevallen toeneemt naarmate het aantal voertuigkilometers toeneemt. Het aantal voertuigkilometers kan worden gereduceerd door de inzet van milieuvriendelijke vervoerswijzen (bijv. collectief vervoer, optimalisatie beladingsgraad en routing, georganiseerd door het parkmanagement).

Energie

De glastuinbouw is een energie-intensieve bedrijfstak. Er bestaat behoefte aan energie voor verwarming, elektriciteit (licht) en CO₂. De energiebehoefte is daarnaast afhankelijk van het buitenklimaat en het geteelde gewas. De energiebehoefte op bedrijfsniveau is afhankelijk van de ligging, vorm en omvang van het bedrijf en van de constructie van de kassen en het energievoorzieningsstelsel.

